

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

C.

PB

402

7B

402

SPEL- EN LEESBOEKJE,
TEN DIENSTE DER
SCHOLEN,

DOOR

W. van den Hoonaard,

Onderwijzer te Hillegersberg.

Derde Stukje.

Tweede Druk.

Te Rotterdam/ bij

MENSING & VAN WESTREENEN.

1842.

Het wel te leeren lezen beschouw ik als het
allerbelangrijkste gedeelte van het onderwijs; als voor
ieder mensch het onontbeerlijkste; als den voornamen
grondslag van al het overige: zoodat de verstands-ont-
wikkeling, de goede smaak, zelfs de vorming van het
hart en de verbetering der zeden, met het vaardig,
juist en natuurlijk lezen in een naauw verband staan.

WESTER.

*Bevestiging van de
aan het C. V. E.*

VERBETERING.

Eenvoudige Leerwijze, bladz. 18, regel 8
van boven, staat: *klinker lees medeklinker.*

SPEL- EN LEESLESJES.**1ste Les.**

b . . . l . . . oe . . . d — bloed

k . . . l . . . ee . . . d — kleed

s . . . t . . . oe . . . l — stoel

s . . . t . . . ij . . . f — stijf

s . . . ch . . . uu . . . r — schuur

b . . . l . . . aa . . . s — blaas

b . . . r . . . oo . . . s — broos

b . . . r . . . oo . . . d — brood

s . . . t . . . ee . . . l — steel

b . . . l . . . oe . . . m — bloem

Jan viel gis-te-ren van zij-nen stoel en be-zeer-de zich aan zij-nen arm, zoo dat het bloed er uit kwam en op het kleed droop: als men niet stil zit, kan men ligt van zij-nen stoel val-len.

Wil ik nu nog de vol-gen-de woor-den le-zen, Piet? stijf, schuur, blaas, broos, brood, steel, bloem. Zoo, Jan! dat gaat goed.

2de Les.

s . . .	ch . . .	ie . . .	r —	schier
s . . .	t . . .	ou . . .	t —	stout
v . . .	l . . .	oe . . .	r —	vloer
f . . .	l . . .	ui . . .	t —	fluit
s . . .	ch . . .	ik . . .	t —	schikt
s . . .	p . . .	r . ei . . .	d —	spreid
s . . .	ch . . .	cu . . .	r —	scheur
p . . .	l . . .	ooi . . .	t —	plooit
k . . .	r . . .	aai . . .	t —	kraait
p . . .	l . . .	as . . .	t —	plast

Een stout kind kan geen ver-maak heb-ben, maar ge-hoor-za-me kin-de-ren heb-ben schier al-tijd ver-maak.

Zus-ter Keet-je plooit ee-ne muts en zal de scheur in mij-ne jurk strak ook dicht maken. Als ik groo-ter ben zal ik haar ook wel kun-nen hel-pen.

De haan kraait, de zwaan zwemt en plast in het wa-ter, spreidt zij-ne vler-ken uit en schikt zij-ne ve-ren.

5de Les.

b . . . l . . . af . . . t — blaft
 p . . . l . . . of . . . t — ploft
 s . . . t . . . op . . . t — stopt
 b . . . l . . . aau . . . w — blaauw
 s . p . r . . . ceu . . . w — spreeuw
 b . . . l . . . oei . . . t — bloeit
 k . . . w . . . el . . . t — kwelt
 k . . . l . . . et . . . s — klets
 k . . . l . . . an . . . t — klaant
 s . . . p . . . or . . . t — sport

Het hond-je blaft, en bijt soms ook. Men moet gee-ne hond-jes sarren of ter-gen, dan zou-den zij heel ligt toe-schie-ten en bij-ten. Ook moet men gee-ne an-de-re bees-ten pla-gen, foei, dat staat leeflijk.

Kunt gij nu nog de vol-gen-de woor-den le-zen, Jan?

Jan. Laat zien, Koos! ploft, stopt, blaauw, spreeuw, bloeit, kwelt, klaant, sport.

Koos. Zeer goed, Jan!

4de Les.

k . . r . . ul . . t	—	krult
s . . ch . . im . . p	—	schimp
k . . l . . ap . . t	—	klapt
s ch.r . . if . . t	—	schrift
p . . l . . ig . . t	—	pligt
k . . l . . em . . t	—	klemt
s . . ch . . ep . . t	—	schept
t . . r . . ef . . t	—	treft
k . . l . . uch . . t	—	klucht

Piet klapt in de han-den, wat is hij vro-lijk, die jon-gen! Maar, geen won-der, hij schreef een heel mooi schrift, en werd daar-om van zij-nen on-der-wij-zer ge-pre-zen. Als men zijn' pligt doet kan men wel vro-lijk zijn.

Zie, dien ooi-je-vaar, hij slokt een' hee-len pa-ling bin-nen, hoe hij zich ook draait en krult.

Hen-drik! lees nu nog de-ze woor-den: schimp, klemt, schept, treft, klucht.

5de Les.

s . . m . . ar . . t	—	smart
v . . r . . ach . . t	—	vracht
s . . l . . ech . . t	—	slecht
s . . p . . it . . s	—	spits
b . . r . . ul . . t	—	brult
s . . ch . . ok . . t	—	schokt
s . . ch . . oe . . n	—	schoen
s . . n . . oei . . t	—	snoeit
p . . l . . an . . t	—	plant
k . . l . . op . . t	—	klopt

Het pad naar dat dorp is slecht om te wan-de-len, en de rij-weg daar heen is oök slecht. Het gaat moei-je-lijk om er ee-ne zwa-re vracht heen te bren-gen, want ge-du-rig schokt de wa-gen heen en we-der.

De tuin-man plant en snoeit de boo-men en zaait ve-ler-lei zaad in de aar-de, om sma-ke-lij-ke vruch-ten aan te kwee-ken. Re-gen en zon-ne-schijn ma-ken den grond vrucht-baar.

6de Les.

h . . . aa . . . s . . . t — haast .

l . . . ce . . . s . . . t — leest .

h . . . ij . . . s . ch . t — hijscht

l . . . oo . . . f . . . t — looft .

b . . . uu . . . r . . . t — buurt .

m . . . aa . . . l . . . t — maalt .

g . . . ee . . . f . . . t — geeft .

w . . . ij . . . s . . . t — wijst .

k . . . oo . . . p . . . t — koopt .

d . . . uu . . . r . . . t — duurt .

Hen-drik heeft haast; hij moet met schip-per Jan me-de ya-ren, die de zei-len reeds hijscht.

Va-der koopt het koorn bij den boer, en de molenaar maalt het; als er koorn ge-ma-len is, bakt men er brood van. Het brood is een gezond en sma-ke-lijk voed-sel.

» Eer-lijk duurt het langst, » zegt het spreekwoord, ont-houdt dit wel, kin-de-ren.

7de Les.

d . . .	ie . . .	n . . .	t —	dient
k . . .	oe . . .	t . . .	s —	koets
r . . .	ui . . .	sch . . .	t —	ruischt
v . . .	is . . .	ch . . .	t —	vischt
v . . .	al . . .	s . . .	ch —	valsch
m . . .	en . . .	s . . .	ch —	mensch
r . . .	ei . . .	s . . .	t —	reist
h . . .	eu . . .	s . . .	ch —	heusch
w . . .	as . . .	ch . . .	t —	wascht
k . . .	in . . .	d . s . ch —		kindsch

Jan rijdt in ee-ne mooi-je koets,
hij zit daar als een rijk mensch.

Nu reist hij, ô zoo ver van hier.
Zoudt gij ook niet eens gaarn in ee-ne
koets rijden? Mij dunkt, dit moet
wel plei-zie-rig zijn.

Hen-drik vischt naar baars, maar
hij vangt zoo min baars als voorn.

8ste Les.m . . aau . . w . . t — maauwtg . . eeu . . w . . t — geeuwtn . . icu . . w . . s — nieuwsr . . aa . . s . . t — raastg . . ee . . s . . t — geestr . . ij . . s . . t — ristd . . oo . . l . . t — doltm . . aa . . t . . s — maatsb . . uu . . r . . t — burtl . . oo . . p . . t — lopt

De poes maauwt som-tijds: maauwt de hond ook, Hein? Wel neen, Piet, de hond blaft wel eens, maar hij maauwt nooit. De hond loopt som-tijds hard ook. De hond is een nut-tig beest: hij is zeer waak-zaam en vangt ha-zen; ook kan men hem voor ee-nen wa-gen span-nen, en er vrij zwa-re vrach-ten me-de weg bren-gen; som-mi-ge men-schen la-ten de hon-den wel eens te veel trekken en loo-pen. Men moet nim-mer ee-nen hond of an-der beest pla-gen.

9de Les.

p . . l . . aa . . t . . s — plaats

g . . r . . aa . . f . . t — graaft

s . . p . . ee . . l . . t — speelt

s . . t . r . . ee . . l . . t — streelt

p . . r . . ij . . s . . t — prijst

k . . l . . oo . . f . . t — klooft

s . . ch . . uu . . r . . t — schuurt

b . . r . . ou . . w . . t — brouwt

s . . t . . ie . . r . . t — stiert

s . . n . . oe . . r . . t — snoert

De land-man graaft en ploegt, hij hakt en klooft het brand-hout, en moet dik-wijls zwa-ren ar-beid ver-rig ten. De land-man is voor ve-le men-schen nut-tig. Als hij niet voor het vee en het land zorg droeg, dan zou-den wij geen bo-ter, kaas, brood of aard-ap-pe-len krij-gen kun-nen: be-denkt dat, kin-de-ren, en weest blij-de, dat er zul-ke men-schen ge-von-den wor-den.

10de Les.

b . . r . . ui . s . ch . . t — bruischt
 s . . n . . ceu . . . w . . t — sneeuwt
 s . . ch r . ee u . . . w . . t — schreuw t
 v . . r . . aa . . . g . . t — vraagt
 s . . . t . . oo . . . f . . t — stooft
 s . . . t . . uu . . . r . . t — stuurt
 s . . . ch . . ui . . . l . . t — schuilt
 s . . . ch . . er . . . p . s . t — scherpst
 s . . . ch . . im . . . p . . t — schimpt

In den win-ter sneeuwt en vriest het dik-wijls, dan kan men met sleden en schaat-sen rij-den en veel vermaak heb-ben; maar men moet dan ook zeer voor-zig-tig zijn, an-ders kan men ligt een on-ge-luk krij-gen.

De on-deu-gen-de Piet schreeuwt soms heel hard en vraagt naar geen ver-bie-den. Foci, dat staat hem leelijk. Ik wil lie-ver stil lee-ren en ge-hoor-zaam zijn.

DE ZOE-TE MIE-TJE.

11de Les.

Ik heb een meis-je gekend, Mie-tje ge-noemd. O, zulk een lief en ge-hoor-zaam kind. Wil ik u eens wat van dat meis-je ver-tel-len, kin-de-ren? Ja, kom aan, dat wil ik eens doen, dan zult gij hoc-ren, waar-om zij de zoe-te Mie-tje genoemd werd. Dien naam zoudt gij toch ook wel dra-gen wil-len, niet waar? — Of zoudt gij lie-ver een stout kind hee-ten? Neen, dat ge-loof ik niet van u.

12de Les.

Mie-tje was ha-ren ou-ders al-tijd ge-hoor-zaam, en als zij hen in het een of an-der hel-pen kon, o, dan was zij regt in haar schik. Dik-wijls zat zij bij de wieg van haar klei-ne zus-je te brei-jen en pas-te goed op

het wie-gen, als haar zus-jē begon te schrei-jen. Bij den meester had zij een mooi wie-ge-lied-je geleerd, en dat zong zij dan heel lief. Dit lied-je was al-dus:

- » Schrei niet lan-ger, lie-ve zus!
 » Daar, mijn schat-je, hebt ge een kus,
 » Slaap, slaap, ja, o ja!
 » Zu-ze, zu-ze, Ju-li-a!» (*)

13de Les.

Als Mie-tje's mor-gens ge-roe-pen werd, dan was zij met-een uit haar bed, en kleed-de zich heel net-jes aan, en wasch-te zich, dat het een aard had: want zin-de-lijk was Miet-je, zoo als men het maar wei-nig van kin-de-ren ziet. Hare klee-de-ren hield zij ook goed in waar-de, en pas-te wel op, dat er gee-ne scheu-ren in kwa-men. Daar-om durf-de

(*) RIJKENS, *Praktische handleiding.*

ha-re moe der haar ook wel eens een heel mooi pak-je aan-trek-ken. Bij mor-si-ge kin-de-ren dur-ven de moe-ders dat zoo ligt niét doen, niet waar? Mor si-ge kin-de-ren zijn ook gee-ne mooi-je pak-jes waar-dig.

14de Les.

Mie-tje was niet al-leen te huis ge-heor-zaam, maar in school was zij het ook, en zij leer-de heel braaf. Zij kon al spoe-dig le-zen, en kreeg toen van den mees-ter heel mooi-je boek-jes, waar-uit zij veel nut-tigs lee-ren kon. Zij leer-de ook ge-be-den, om 's mor-gens en 's a-vonds en vóór en na het e-ten te bid-den, en dat deed zij dan ook heel lang-zaam en eer-bie dig. Van zin-gen hield zij veel, en daar-om leer-de de mees-ter haar ook een lied-je om 's a-vonds

te zingen. Dit liedje zong zij op het eigen wijsje als het wiegeliedje. Luis-tert, zoo was het:

'k Ben van 't spelen nu al moe

Zachtjes gaan mijn oogjes toe,

Zoet, zoet, ja, o ja!

Slaap ik ook als Julia.

15de Les.

Als Mie-tje eens met andere kinderen speelde, dan hoorde men haar nooit kraakelen; zij was altijd lief en inschikkelijk. Daarom wilden andere kindertjes ook gaarne met Mie-tje spelen. Gij zoudt immers ook gaarne met een meisje spelen, dat niet van kraakelen houdt, maar altijd lief en inschikkelijk is? Maar gij moet dan zelf ook zo handelen als Mietje deed, anders zouden andere kindertjes

niet gaar-ne met u spe-len. Als de kin-de-ren zoet met el-kan-der spe-len, dan hou-den va-der en moe-der veel van hen, en zij ver-die-nen dan den naam van zoe-te kin-de-ren te dra-gen.

Een kind, dat veel kra-keelt,

Als 't met een-an-der speelt,

Geen vreug-de in vre-de vindt,

Maakt nim-mer zich be-mind.

16de Les.

Dik-wijls heb ik Miet-je naar school zien gaan en uit school zien ko-men. O, dat moest gij ge-zien heb-ben, hoe or-de-lijk en be-leefd zij langs de straat ging. Het staat een kind toch heel mooi, zeide ik dan, zoo or-de-lijk naar de school te gaan en uit de school te ko-men. Ziet, mij-ne kin-de-ren! als gij wist hoe mooi zulks

een kind staat, gij zoudt Mie-tje zekerlijk daar-in altijd na-volgen. Kwam Mie-tje van de school te huis, ja, dan wist zij ook wel, hoe zij zich ge-dra-gen moest: zij groette dan heel vrien-de-lijk ha-re ouders en an-de-re huis-ge-noo-ten en ging niet spe-len voor zij aan ha-ren va-der of ha-re moe-der ge-vraagd had, of zij zulks doen mogt. Ziet, kin-de-ren! zoo han-del-de Mie-tje.

17de Les.

Als kin-de-ren braaf lee-ren en lief en ge-hoor-zaam zijn, dan geeft men hun weleens een ge-schenk-je. Daar-aan zien zij, hoe-veel vreug-de zij aan hun-ne ou-ders en on-der-wij-zers en an-de-re kin-der-vrien-den ge-ven, wan-neer zij braaf op-pas-sen. Mie-tje wil-de ook gaar-ne een braaf kind

zijn, en ha-ren ou-ders en on-derwij-zers ge-noe-gen ge-ven, daar-om leer-de zij zoo vlij-tig, en zoo-doen-de kreeg zij ook al-tijd, als er in de school prij-zen uit-ge-deeld wer-den, een van de mooi-ste. Daar-me-de was zij dan ook regt in haar schik en zei-de wel eens bij zich-zelve: al-le goe-de men-schen ver-heu-gen er zich over, als kin-de-ren vlij-tig en zoet zijn en ge-ven hun nog ge-schenk-jes daar-en-bo-ven: men kan toch wel zien, dat het goed is, ge-hoor-zaamt te zijn en braaf te lee-ren.

18de Les.

Als Mie-tje met hare moe-der te kerk ging, dan zat zij al-tijd stil en eer-bie-dig. Zij hoor-de daar aan-dach-tig naar het-geen de leer-aar zei-de, en ont-hield daar-van, zoo veel

zij kon. Zoo-doen-de leer-de Mie-tje veel van GOD en JE-ZUS CHRIS-TUS ken-nen en hoe zij han-de-len moest, om al-tijd ge-luk-kig te kun-nen le-ven; en die les-sen ver-gat zij ook niet, kin-de-ren! o, neen! al-tijd is zij een braaf meis-je ge-ble-ven. Ver-won-dert het u dan wel, dat zij den naam van *de zoe-te Mie-tje* kreeg?

Ziet daar, kin-de-ren! u een wei-nig-je van de zoe-te Mie-tje ver-teld: be-valt dit u wel, dan ver-tel ik u mis-schien nog wel eens van haar, want Mie-tje heeft nog veel meer ge-daan, dat an-de-re kin-der-tjes wel we-ten en ook doen mo-gen.

Ab 4 14

91

